

nieuws BRIEF

Nummer 16, vierde jaargang, december 1999

Inhoud

- 1 Interview: Het Alara-principe
- 3 Van Alphen over: Integratie
- 4 Vragen aan de helpdesk
- 7 Vacatures bij InfoMil
Vergunning op hoofdzaken:
Deskundigen-forum
Verschenen
- 8 **KWS 2000:** KWS 2000 na 2000
Schooperen is terug
- 9 **NeR:** Emissiebeleid biomassa en afval
Geursymposium
- 10 **Bees/NO_x:** Oude gasmotoren
- 11 **Energie:** Geen vergunningplicht
voor fotovoltaïsche cellen
Verruimde reikwijdte: Tweede
landelijke preventiedag
- 12 **Afval- en emissiepreventie:**
Preventiebeleid 2000-2005
Serie praktijkbladen gestart
Bodem: Voorlichtingsdagen
amvb Tankstations
- 13 Gesjoemel met Kiwa-
verklaringen mestopslag
Workshops vloeistofdichte
voorzieningen
- 14 **Landbouw:** Vier kwesties
**Elektromagnetische
straling:** Onderzoek
- 15 **FO-Industrie:** Convenant
vleesindustrie
- 16 Agenda
MDW-enquête
InfoMil in 2000

Alara: rekbaar maar onmisbaar

'As low as reasonably achievable', wat betekent dat eigenlijk? De Alara-afweging is voor de milieuwetgeving even belangrijk als problematisch en leidt onherroepelijk tot principiële keuzes in het milieubeleid. Die kwamen dan ook ter sprake in het gesprek met Gerard Niezen, milieujurist bij Akzo Nobel, en Lucas Reijnders, hoogleraar milieukunde aan de Universiteit van Amsterdam en medewerker bij de Stichting Natuur en Milieu.

Lucas Reijnders en Gerard Niezen (foto: Rinie Bleeker)

In de Wet milieubeheer staat dat voorschriften in de milieuvergunning 'de grootst mogelijke bescherming' moeten bieden tegen milieuschade, 'tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd'. Dat opent natuurlijk weidse perspectieven voor afwegingen, prioriteiten en interpretaties.

In de wet wordt over de redelijkheid van Alara niets gezegd. Is een begrip waar je zoveel kanten mee uit kan wel bruikbaar als basis voor wetgeving?

Niezen: "In het recht is zo'n algemene norm vrij gebruikelijk. Kijk maar naar het begrip 'onrechtmatige daad', dat beslaat ook een ontzettend ruim veld. Juist voor het milieu vind ik het niet erg, omdat je daar te maken hebt met een verschuivende normstelling: wat nu geldt als acceptabel, is dat

over tien jaar niet meer. 'De grootst mogelijke bescherming' gaat over het belang voor het milieu, wat iedereen snapt, 'redelijkerwijs' heeft betrekking op het economisch belang, wat iedereen ook snapt." Reijnders: "De Alara-benadering wordt al veel langer gebruikt voor de bescherming tegen nucleaire straling. Kernpunt daarbij was dat ook als de wettelijke norm wordt gehaald de feitelijke blootstelling daar zo ver mogelijk onder moet blijven. Dit vindt zijn rechtvaardiging in de schade die ook bij blootstelling aan straling onder de wettelijke norm optreedt. Iets dergelijks geldt ook meer algemeen; ook al haalt men de normen uit de Milieubeleidsplannen, dan nog treedt schade op. Verder: als de productiewijze in een fabriek ernstige gevolgen heeft, moet die fabriek sluiten als

er redelijkerwijs een beter alternatief is, dat is de consequentie. Dat past niet erg bij de Nederlandse cultuur. In de geschiedenis van onze milieuwetgeving zijn maar twee fabrieken gesloten op grond van afwegingen van veiligheid: een kwikfabriek van Aagrunol in de jaren zeventig en kort geleden een viskoelbedrijf. Andere landen doen dat hardhandiger, en ik denk dat daar niks tegen is. In China zijn de laatste jaren honderdduizend bedrijven gesloten." Niezen: "Maar geldt China als het ultieme milieuvoorbeeld? Ik denk dat het in de westerse wereld amper voorkomt." Reijnders: "Ook in Amerika gaat men voortvarender te werk. De milieubeweging stelt steeds dat je moet streven naar hoe laag je redelijkerwijs kunt komen. Het gaat immers ook om rechtvaardigheid, om schade aan mensen en andere organismen die geen direct belang hebben bij de industriële activiteiten in hun omgeving. Daarom moet je naar mijn idee veel nadruk leggen op dat 'zo groot mogelijk'."

Alara-overwegingen zijn dus overgeleverd aan het krachtenspel van politiek en maatschappelijk organisaties.

Niezen: "'De grootst mogelijke bescherming' gaat heel ver; daarmee moet iedereen toch heel blij zijn. Het bedrijfsleven kan het zelfs als een bedreiging ervaren. Voor ons zit de bescherming dan ook in 'tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd'. Die twee invalshoeken worden ingevuld door overheid en rechter. De industrie vindt dat ze vreselijk haar best doet: we hebben in convenanten de afspraak gemaakt dat we de plannen van de overheid zullen realiseren, met een looptijd van zo'n twintig jaar. Het voordeel voor de maatschappij is dat er aanzienlijk wat gebeurt op milieugebied. Je ziet dat het bedrijfsleven doet wat er beloofd is, anders dan bijvoorbeeld het verkeer, waar we allemaal aan meedoen, en de boeren. Daar liggen de grote problemen."

Reijnders: "De industrie heeft ook meer technische mogelijkheden dan een boerderij: je kunt in een fabriek een zuiveringsinstallatie hangen, maar niet boven een aardappelveld. Ook de koekatalysator is nog niet in de handel. Als je kijkt naar preventie, zijn de verschillen veel kleiner. Maatregelen aan het eind van de pijp kosten alleen maar geld; die investering verdien je nooit terug. Met afval- en emissiepreventie en energiebesparing is veel milieubesparing te halen, én je houdt er op den duur geld aan over. Maar voor derge-

lijke maatregelen geldt in het kader van vergunningen een terugverdientijd van drie of vier jaar! Daar begrijp ik niets van. Zo wordt met twee maten gemeten. Het geeft het bedrijfsleven een volstrekt verkeerde impuls, omdat de nadruk niet ligt op het aanpassen van de bedrijfsvoering. Zoals het Alara-principe nu wordt gebruikt, heeft het veel te weinig effect op preventie. Dat is een enorm defect in ons milieubeleid." Niezen: "De grootverbruikers van energie moeten volgens het Convenant benchmarking binnen acht jaar alle maatregelen treffen om tot de beste van de wereld te gaan horen. Daar wordt dacht ik aardig aan de wensen van de milieubeweging voldaan." Reijnders: "Als je serieuze eisen stelt, moet je ook rekening houden met de kosten die in het geding zijn. Het gaat nu om de CO₂-uitstoot, om temperatuurstijging tegen te gaan. Dan moet je rekening houden met de kosten van zandsuppletie omdat de

Gerard Niezen (foto: Rinie Bleeker)

"Het bedrijfsleven doet wat er beloofd is, anders dan bijvoorbeeld het verkeer"

zeespiegel rijst, je moet zoute kwel tegen gaan, enzovoort. Ga op die manier eens rekenen. Dat is óók een economische afweging, en dan kijk je zoals een overheid hoort te kijken: niet alleen naar de private kosten, maar ook naar de sociale kosten. Maar dat gebeurt niet. De uitwerking van het begrip 'redelijk' is door de inconsistente invulling vaak behoorlijk onredelijk."

In de praktijk spelen economisch belang en werkgelegenheid mee bij de afweging van de redelijkheid. Hoe ver mag dat gaan?

Niezen: "Als je dat niet laat meewegen,

had je veel fabrieken al jaren geleden moeten sluiten. Je moet ook naar de consequenties kijken. Het heeft geen zin om hier een fabriek te sluiten, die vervolgens in Spanje met veel meer vervuiling gaat draaien. Milieu kost nu eenmaal geld, het is goedkoper om het te laten stinken." Reijnders: "Als je een nieuwe fabriek neer zou zetten, heb je het probleem niet meer. Waar je hem ook bouwt. Zelfs in China is het rendabel om het niet te laten stinken. Als je samen even uitrekent wat een lekke pijp kost, is het gat zo gedicht. En ook daar neemt het milieubewustzijn toe. Ze zeggen echt niet: komt u lekker hier stinken. Ik geloof niet in het argument: als je het hier sluit, dan gaat het elders erger verder. Heel soms gebeurt dat met marginale bedrijven, die toch op hun einde lopen. Het beleid in Nederland hobbelt achter de technologische ontwikkeling aan. Dat zet een rem op de vernieuwing. 'Innovatie is kapitaalvernietiging', zei Schumpeter, maar toch vinden we dat we moeten innoveren. Nederland is een land van handelaren, en niet van technologen. In Zwitserland en Duitsland ziet de overheid veel meer in een mooie fabriek. Er valt nog veel te winnen met nieuwe techniek."

Heeft een gemeentelijke vergunningverlener met Alara handvatten om technologische vernieuwing goed te stimuleren?

Niezen: "Het is heel moeilijk voor een overheid om zoveel kennis te hebben. Dan zou je als overheid een soort ingenieursbureau moeten hebben."

Reijnders: "Er zijn toch genoeg burgemeesters en wethouders die graag op het vliegtuig naar Japan springen? Daar kunnen ze ook naar een leuke fabriek gaan kijken, maar vaak ontbreekt de interesse. Neem dan ambtenaren mee die er wel wat van weten. Maar soms moet je inderdaad terugvallen op externe deskundigen."

Niezen: "Een ander punt is de internationale concurrentie. Je kunt de regels hier niet abstraheren van de internationale context. In Brussel worden nu voor alle landen van de EG referentiedocumenten ontwikkeld voor de best beschikbare techniek. Ik denk dat je die kant uit moet."

Volgens de jurisprudentie is voor de redelijkheid van een maatregel niet alleen de financiële positie van een bedrijf bepalend, maar ook wat er in de branche als redelijk geldt. Mag je je eisen scherper of minder scherp stellen dan die norm?

Niezen: "Ik constateer dat het allebei ge-

beurt. Dat is inherent aan een algemene norm: je kijkt naar een individueel bedrijf en maakt een beleidsmatige afweging. Als je zegt: je mag afwijken naar boven, dan mag je ook afwijken naar beneden. De politiek moet kiezen, bijvoorbeeld tussen werkgelegenheid en milieu."

Lucas Reijnders (foto: Rinie Bleeker)

"Zoals Alara nu wordt gebruikt, heeft het veel te weinig effect op preventie"

Maar als aan uw concurrent in een andere gemeente lagere eisen worden gesteld?

Niezen: "Ik denk dat het bedrijfsleven in principe voor gelijkheid is, maar ik kan me voorstellen dat onder bepaalde omstandigheden met verschillende maten wordt gemeten. Dat is ook de realiteit."

Reijnders: "Een convenant tussen branche en overheid moet een ondergrens stellen, anders valt de bodem uit de solidariteit tussen de bedrijven van die branche. 'Freeriders' verzieken de boel voor de anderen. De milieubeweging is meestal geen partij bij het overleg over convenanten; zo ver gaat het poldermodel nu ook weer niet. Binnen de beweging wordt daar verschillend over gedacht. Ik betreur het dat we buiten de afspraken stonden over bijvoorbeeld de chemie, de verpakkingindustrie en de aanpak van bestrijdingsmiddelen. Als we hadden meegepraat, zou dat beter zijn geweest voor het milieu. We zitten nu in een moeilijke positie, want een convenant krijgt soms bijna de status van wetgeving. Gemeenten beroepen zich erop en ook de Raad van State ondersteunt dat idee vaak. Zo'n quasi-wet is een ernstige uitholling van onze positie als derde belanghebbende. Dat bevalt me helemaal

niet: of we hebben serieuze rechtsbescherming in dit land, of een volwaardig poldermodel, maar geen van beiden kan niet."

Niezen: "De Raad van State is het met u eens, want die zegt: de rechtsbescherming die uit de wet volgt blijft in stand, al maak je honderdduizend convenanten. Dat is voor het bedrijfsleven wel een probleem: dan sluit je een convenant af, en heb je nog geen rechtszekerheid."

Reijnders: "Vaak motiveert de overheid uitspraken op grond van het convenant. Wij hebben daardoor een aantal zaken verloren. Ik vind dat de overheid zich op gevaarlijk ijs begeeft: in theorie hebben we de rechtsbescherming, in de praktijk gaat het vaak een andere kant op."

Een convenant garandeert dus niet automatisch een goede invulling van het Alara-principe; je moet er bij blijven nadenken.

Niezen: "Maar er is toch over nagedacht? In de chemische industrie doen we de komende twintig jaar wat de overheid heeft vastgesteld; een betere motivering is toch moeilijk denkbaar. Het is goed voor het milieu – dat vinden ook wij heel belangrijk – en we hebben zekerheid."

Reijnders: "Er is een norm voor CO₂-reductie en voor verzurende stoffen. Maar door wát wordt uitgestoten, met wettelijke toestemming, wordt grote schade aangericht. De verzuring zit nog ver boven het niveau van wat de bodem kan neutraliseren. Enzovoort, enzovoort. Ook met die normen is het nog volstrekt redelijk om de eisen als dat kan scherper te stellen."

Wat verwachtte u destijds van Alara, en hoe is dat uitpak?

Niezen: "1 maart 1993 is de Wet milieubeheer van kracht geworden. Aan de ene kant was het bedrijfsleven daar best wat huiverig voor, want 'de grootst mogelijke bescherming' is geen kattenpis. Aan de andere kant hebben we er altijd op vertrouwd dat het gezond verstand zou zegevieren, en dat de evolutionaire lijn die al in het beleid zat ook zou blijven. In die verwachting zijn we niet beschaamd. Als bedrijfsleven zijn we eigenlijk wel tevreden met de wetgeving zoals die er nu ligt."

Reijnders: "Alara gaat voorbij aan de totale kosten van milieuvuiling, bij de overheid zien we onvoldoende technisch activisme, uitgangspunten worden inconsistent toegepast en de milieubeweging heeft een moeizame positie in het debat. Ik kan er onmogelijk tevreden over zijn."

Van Alphen over:

Integratie

Wat is integratie toch een magisch woord. Het is niet sleets, ook al wordt het al zolang gebruikt. Het roept alom een positief gevoel op en straalt een mooie ambitie uit. Een geïntegreerd beleid laat zien dat je overal aan gedacht hebt en richt zich op het totale belang van de klant

Maar eerlijk gezegd, in de praktijk schiet het niet op! Veel zaken worden nog steeds ouderwets efficiënt, maar verkokerd behandeld. Afstemming en synergie zijn dikwijls ver te zoeken. Aan beleidszijde blijft het vaak bij mooie vooremens, terwijl aan de uitvoeringskant problemen meestal sectorgevoel worden aangepakt. In een recente ingezonden brief werd onderbouwd dat veel vergunningverleners nog onvoldoende samenwerken. Uitvoerders worden vaak nog niet op geïntegreerd handelen afgerekend.

Wat is het eigenlijk, die integratie? Hebben we het over het samennemen en afwegen van alle milieuaspecten over de compartimenten heen? Staat een milieuvriendelijk proces of product als alternatief centraal? Of gaat het om bijvoorbeeld het samengaan van milieu en ruimtelijke ordening? Er zijn al veel integratielijnen uitgewerkt. Neem bijvoorbeeld preventie, dat moet terugkomen bij vrijwel elke milieuaanpak. Of het doelgroepbeleid industrie, dat een bedrijf de ruimte geeft voor een geïntegreerde aanpak. Maar vaak blijft het bij gestapeld beleid zonder veel samenhang. We moeten ons hier niet door laten ontmoedigen. De weerstand is begrijpelijk. Door vol te houden en er elkaar op aan te spreken, door goede communicatie en door doelgericht onze structuur van werken te laten aansluiten bij de gewenste integratie, komen we toch stap voor stap verder. De partijen zijn gezamenlijk bepalend voor een goed resultaat. InfoMil werkt daaraan van harte mee.

André van Alphen, manager InfoMil

Vragen aan de helpdesk

Boerderij met minicamping (foto: L&V)

Landbouw

Kan een melkrundveehouderij met een zogeheten minicamping nog wel onder het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer vallen?

Het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer geldt voor inrichtingen die uitsluitend of in hoofdzaak zijn bestemd voor het bedrijfsmatig houden van melkrundvee. De vraag of met het exploiteren van een minicamping aan deze definitie kan worden voldaan hangt dus af van de interpretatie van de term 'in hoofdzaak'.

B&W kunnen op basis van artikel 8 van de Wet op de openlucht recreatie vrijstelling verlenen van het verbod om zonder vergunning een kampeerterrein te houden voor terreinen 'tot ten hoogste vijftien kampeermiddelen'. Ook in het Inrichtingen- en vergunningbesluit milieubeheer (Ivb, bijlage 1, categorie 18) zijn minicampings uitgesloten van de vergunningplicht.

Dit impliceert dat, zolang het aantal van vijftien standplaatsen voor kampeersers niet wordt overschreden, er sprake kan zijn van een inrichting die in hoofdzaak bestemd is voor het bedrijfsmatig houden van melkrundvee; op dergelijke inrichtingen is het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer van toepassing.

Valt een tuinbouwbedrijf dat organische mest opslaat die vervolgens wordt verwerkt bij derden onder het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer?

Nee. Op grond van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer (artikel 1 lid 1, sub a, 9^e) mag organische mest – 'niet zijnde dierlijke mest' – uitsluitend worden bewaard voor gebruik binnen het eigen bedrijf. Een hoveniersbedrijf of ander tuin-

bouwbedrijf dat organische mest verwerkt bij cliënten valt daarom niet onder de reikwijdte van dit besluit. Voor deze bedrijven blijft de vergunningplicht dus bestaan.

Doelgroepbeleid

Onder het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven vallen sinds kort ook een aantal kleine grafische bedrijven.

Geldt voor deze bedrijven het Handboek milieumaatregelen grafische industrie en verpakkingdrukkerijen nu ook?

Het gewijzigde Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven trad op 1 december 1998 in werking. Vanaf die datum vallen onder het besluit ook offset- en prepressbedrijven (bedrijven die zijn gericht op de voorbereiding van grafische drukprocessen). Voorwaarde is dat het totale elektromotorische vermogen en verbrandingsvermogen niet meer bedraagt dan 40 kW per bedrijf.

Van alle bedrijven die onder het besluit vallen, wordt verwacht dat zij zich houden aan de eisen die in het besluit genoemd zijn. In het besluit wordt melding gemaakt van de zogenoemde 'zorgplicht' voor bedrijven en van 'het stellen van nadere

eisen' (artikel 4 en 5). Voor de invulling hiervan kan bij genoemde grafische bedrijven gebruik gemaakt worden van het *Handboek milieumaatregelen grafische industrie*. Dat handboek wordt gezien als een algemeen aanvaard kennisdocument waarin de stand der techniek van de bedrijfstak beschreven wordt.

Bestuurlijk-juridisch

Een inrichtinghouder vraagt het bevoegd gezag om zijn inrichting te gedogen. Het bevoegd gezag heeft het verzoek schriftelijk afgewezen. Kan de inrichtinghouder daartegen in bezwaar of beroep gaan?

Nee. De weigering om te gedogen is geen besluit of beschikking in de zin van artikel 1:3 Awb. Volgens de Afdeling Bestuursrechtspraak (ABRvS, 11 september 1998, E03.97.0722, en 24 december 1998, Gemeentestem 7103, nr. 7) heeft een schriftelijke niet-gedooogverklaring betrekking op het aanwenden van de zogeheten 'discretionaire handhavingsbevoegdheid'. Wanneer die bevoegdheid inderdaad wordt aangewend, zal een besluit tot handhaving worden genomen, en daartegen staan wél bezwaar en beroep open. Aan de weigering te gedogen kan dus geen zelfstandige betekenis worden toegekend, en daarmee is zo'n weigering geen besluit of beschikking. Op dit uitgangspunt kan slechts in zeer bijzondere gevallen een uitzondering worden gemaakt.

Bees/NO_x

Vallen biogasmotoren bij zuiveringsinstallaties ook onder Bees B?

Nee, in de meeste gevallen niet. Biogasmotoren bij zuiveringsinstallaties drijven vaak

Zeefdrukkerij (foto: VROM)

direct een compressor aan die voor de beluchting van het slib zorg moet dragen, terwijl de warmte gebruikt wordt om de slibtank te verhitten. Om onder Bees B te vallen moet een zuigermotor allereerst worden gestookt op gasolie of een gasvormige brandstof; dat is niet noodzakelijk aardgas (de eisen voor motoren op andere gassen dan aardgas gelden vanaf 1 januari 2000). Verder moet de motor volgens Bees B gebruikt worden om een generator in een warmtekrachtkoppeling aan te drijven of een gascompressor in een warmtepompinstallatie. In de hier beschreven situatie is dat niet het geval, en daarom is Bees B op deze biogasmotor niet van toepassing. Eventuele eisen moeten in de vergunning worden opgenomen; daarbij kan het bevoegd gezag de eisen uit het Bees wel als uitgangspunt nemen.

Elektromagnetische straling

Er is recentelijk veel onderzoek gedaan naar de effecten van elektromagnetische straling. Heeft dat nog consequenties voor het Nederlandse beleid?

De laatste jaren wordt er wereldwijd veel onderzoek gedaan naar de effecten van blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden afkomstig van gsm-zendmasten en gsm-telefoons. Alhoewel er een advies uit 1997 ligt van de Gezondheidsraad over radiofrequente velden, heeft het ministerie van VROM de Gezondheidsraad gevraagd na te gaan of deze nieuwe onderzoeken aanleiding geven om het eerdere advies te actualiseren. De activiteiten van de raad zullen tweeledig zijn: naast een volledige update van het advies uit 1997 wordt extra aandacht besteed aan de blootstellingseffecten van gsm-telefonie. De vervolgadvisen worden in de loop van 2000 verwacht. Daarnaast is de Gezondheidsraad op eigen initiatief bezig met een advies over de blootstellingseffecten van elektromagnetische velden in het extreem laagfrequente gebied (ELF-velden, van 3-300 Hz). Dit advies, dat het bestaande advies uit 1992 vervangt, wordt begin 2000 verwacht.

Bouwstoffenbesluit/asbest

Ik kan in het Bouwstoffenbesluit niets vinden over asbest in puingranulaat. Klopt dat?

Dat klopt. Het Bouwstoffenbesluit is niet van toepassing op asbest. Dit komt omdat de normen uit het besluit zijn afgeleid van

de zogeheten streef- en interventiewaarden bodembescherming. Voor asbest in de bodem bestaat er op dit moment nog geen streef- en interventiewaarde.

Dat betekent uiteraard niet dat er geen normen van toepassing zijn op asbest in puingranulaat. Op grond van het arbeidsomstandighedenbesluit mogen materialen bij toepassing of hergebruik helemaal geen asbest bevatten, en daarmee geldt er op dit moment dus een nulnormering. Dit betekent dat asbestbevattend puingranulaat niet toegepast mag worden. Het is aan de arbeidsinspectie om dit te controleren. Momenteel kan met asbest verontreinigd puingranulaat alleen gestort worden, wat gepaard gaat met hoge storkosten. Naar alle waarschijnlijkheid komt in deze situatie in de loop van 2000 verandering

als verwoord in de brief van de minister van VROM van 30 juni 1995) is het vastleggen van deze waarde als algemene norm verlaten, maar je mag hem best gebruiken in een vergunning. De norm vormt een goed uitgangspunt voor de beoordeling, je kunt hem dan corrigeren op grond van bijvoorbeeld de volgende criteria:

- is er sprake van hinder?
- wat is de mate van de hinder?
- welke aanpassingen gaat het bedrijf doen?
- hoe oordeelt het bevoegd gezag over de hinder in de gemeente?

Een voorbeeld: rekening houdend met de minder hinderlijke aard van een geur en het feit dat een situatie al lang bestaat zou

Puinbreker (foto: Reeken/Oerlemans)

met een norm van 10 mg hechtgebonden asbest per kilo granulaat. De bepaling van het gehalte en de monsterneming worden beschreven in de recent beschikbaar gekomen ontwerpnorm NEN 5897. Deze norm is verkrijgbaar bij het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) in Delft.

De problematiek rond asbest in puingranulaat is onderzocht door TNO-MEP. Het eindrapport van dat onderzoek (nr. MEP R98/281) is tegen betaling te verkrijgen bij TNO Apeldoorn, tel. (055) 549 38 80 of e-mail: archief@mep.tno.nl

NeR

Kun je de norm 1 ge 98 percentiel nog gebruiken bij de beoordeling van geurproblemen?

De 1 ge 98 percentiel was de ontwerpnorm voor stankconcentratie voor bestaande bedrijven. Met het Rijksbeleid geur (zo-

je op 3 ge uit kunnen komen. Betreft het een nieuwe situatie, en is de aard van een geur twijfelachtig dan zou je kunnen uitgaan van 1 ge, om er zeker van te zijn dat er geen problemen optreden.

De genoemde brief 'Rijksbeleid geur' is integraal opgenomen in de NeR. De brief is nog steeds actueel.

KWS 2000

Welke maatregelen worden er genomen tegen het Organisch Psycho Syndroom, en op welke termijn worden die ingevoerd?

Organisch Psycho Syndroom (OPS) is een beroepsziekte die wordt veroorzaakt door te hoge blootstelling aan vluchtige organische stoffen. De bestrijding van OPS is de afgelopen jaren door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) stevig ter hand genomen. In Staatscourant nr. 75 (21 april 1998) werd de ontwerp-

Schilders leren werken met oplosmiddelarme verf (foto: InfoMil)

wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit gepubliceerd, waarin een algemene vervangingsplicht van oplosmiddelen ter voorkoming van OPS is opgenomen. De vervangingsplicht voor oplosmiddelen bij specifieke werkzaamheden wordt in aparte ministeriële regelingen vastgelegd. In genoemde Staatscourant werd al de conceptregeling voor binnenschilderwerk en tapijt- en parketleggers gepubliceerd, waarmee het gebruik van oplosmiddelrijke verven en lijmen voor binnentoepassingen aan banden wordt gelegd. De regeling ligt momenteel ter notificatie bij de Europese Commissie en wordt naar verwachting in januari 2000 van kracht.

De regelingen voor de grafische industrie en autospuiterijen zijn voorgelegd aan de Tweede Kamer en zullen waarschijnlijk juli 2000 van kracht worden.

In de timmersector wordt onderzoek uitgevoerd naar de bedrijfseconomische haalbaarheid van het overschakelen op watergedragen laksystemen. In de houtenmeubelsector wordt onderzoek gedaan naar de stand der techniek op het gebied van VOS-arme lak- en beitssystemen en lijmtoepassingen. Beide onderzoeken dienen als voorbereiding op het vaststellen van regelingen. De planning is dat de regelingen voor beide sectoren in 2001 van kracht zullen worden.

In de metaalsector (staal conservering en metaalproducten) wordt met werkgevers en werknemers overlegd over het starten van een onderzoek naar de stand der techniek, als voorbereiding op het vaststellen van een regeling. In de scheepsbouwsector is een dergelijk onderzoek al in volle gang.

Algemeen

Wij hebben gehoord dat er een Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer komt, dat een aantal bestaande besluiten gaat vervangen. Klopt dat, en zo ja: wat staat er in dat besluit?

Dat klopt. Het ontwerpbesluit voorzieningen en installaties milieubeheer is gepubliceerd in de Staatscourant nr. 209 van 29 oktober 1999 (ook te vinden op internet: www.overheid.nl/op). Dit besluit vervangt de volgende vijf besluiten milieubeheer: opslag propaan, riool- of poldergemalen, propaan in de bouw, gasdrukregel- en meetstations, en opslag vuurwerk. In het ontwerpbesluit staan regels voor het plaatsen en functioneren van de volgende voorzieningen en installaties:

- gasdrukregel- en meetstations
- warmtekrachtinstallaties
- stookinstallaties voor verwarmingsdoeleinden
- telecommunicatiebedrijven
- windturbines
- installaties voor waterwinning, -beheer en -transport
- grond- en grondwaterreinigingsinstallaties
- opslag van propaan (in bovengrondse reservoirs)
- opslag van vuurwerk (max. 1000 kg).

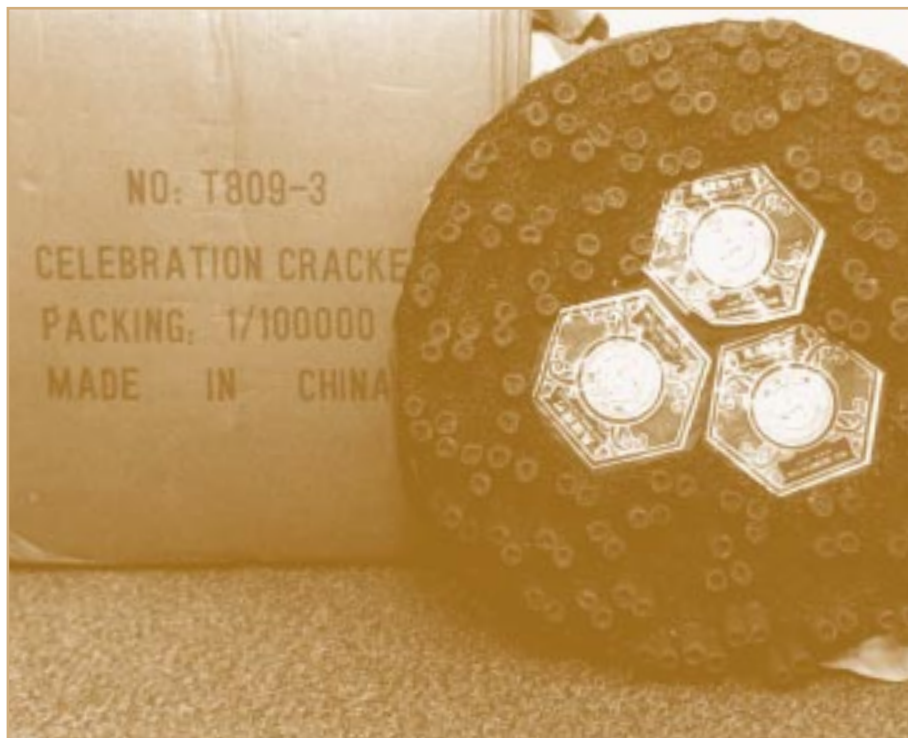
Deze voorzieningen en installaties kunnen zelfstandig voorkomen of onderdeel zijn

InfoMil rond de jaarwisseling

De laatste week van het jaar is de helpdesk van InfoMil niet bereikbaar. In de eerste week van januari is alles weer normaal.

van een inrichting. Om overlap in de regelgeving te voorkomen, maakt het besluit onderscheid in type A-, B- en C-inrichtingen. Type A vormt de aanduiding van zelfstandige inrichtingen, die in hun geheel onder het besluit vallen. Type B staat voor installaties die onderdeel zijn van een inrichting die onder een 8.40-amvb valt. Type C ten slotte omvat alle installaties die deel uitmaken van een inrichting waarvoor de vergunningplicht in stand blijft.

Het besluit bevat specifieke voorschriften (bijlage 1) en algemene voorschriften, bijvoorbeeld voor geluid, energie en afvalstoffen (bijlage 2). Type A-inrichtingen moeten voldoen aan de specifieke én algemene voorschriften (bijlage 1 én 2), uiteraard voorzover de voorschriften van toepassing zijn op de betreffende installatie of voorziening. Voor type B en C gelden alleen de specifieke voorschriften (bijlage 1), voor zover ze betrekking hebben op de betreffende voorziening of installatie. De algemene voorschriften voor type B en C staan dan al in de amvb of vergunning die voor de gehele inrichting geldt.

Het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer gaat eisen stellen aan onder meer de opslag van vuurwerk (foto: Boyer)

Vacatures bij InfoMil

InfoMil zal komend jaar opnieuw groeien en we zijn daarom op zoek naar bekwame en enthousiaste medewerkers. Recent is geadverteerd voor een jurist voor de sectie bestuurlijk-juridische zaken en voor een senior technisch-natuurwetenschappelijk adviseur luchtverontreiniging/vluchtige organische stoffen. U kunt de advertentie-tekst inzien op onze internetsite. Binnenkort volgen nog vacatures op enkele andere terreinen. Onze gedachten gaan daarbij uit naar senior-juristen, een technisch-inhoudelijk coördinator op het gebied van handhaving, en naar medewerkers afvalpreventie, veiligheid en water. Heeft u voor een van deze functies belangstelling, reageer dan mondeling of schriftelijk bij de heren André van Alphen of Joan Koffeman van InfoMil.

Verschenen

KWS 2000

LO26 KWS 2000 en de EU-richtlijn inzake de beperking van VOS-emissies – herziene vergelijkende studie. Tebodin Consultants & Engineers.

LO31 Het rapport 'Verbetering van de doelmatigheid van verfspuitprocessen in de metaalconservering' bestaat uit vier delen:

LO31-1 Samenvattend eindrapport

LO31-2 Scheepsbouw stationair

LO31-3 Staalconservering stationair

LO31-4 Staalconservering mobiel

LO32 Minder milieubelastende conserveringssystemen met een metallische grondlaag (Hoogovens)

Lucht/Bees

LB 05 CD-ROM Leidraad Bees A en B (januari 2000)

Afval-en emissiepreventie

Praktijkbladen Verruimde reikwijdte Wm: omgaan met afval- en emissiepreventie: A15-1 Beleid- en uitvoeringsprogramma A15-2 Vergunningprocedure: voorbereiding, vooroverleg en aanvraag

Regelgeving

RO8 Zorgsector

Energie

RO4 Faciliteitenblad (herziene versie)

Vergunning op hoofdzaken

Deskundigenforum voor vergunning op hoofdzaken

In oktober 1999 is een Deskundigenforum juridische aspecten vergunning op hoofdzaken/vergunning op maat in het leven geroepen. Een hele mond vol, maar wat is precies de bedoeling van dit forum?

Het gebouw van de Raad van State in Den Haag (foto: Oppelaar/RvS)

Het zal niemand in vergunningverlenend en handhavend Nederland zijn ontgaan dat er sinds 1995 veel is nagedacht en gepubliceerd over een nieuwe wijze van vergunningverlening, de vergunningverlening op hoofdzaken. In de afgelopen vier jaar is het gedachtengoed steeds verder ontwikkeld en is in de praktijk enige ervaring opgedaan met de moderne vergunningverlening. Theorie en praktijk zijn gebundeld in de *Wegwijzer Vergunning op hoofdzaken/Vergunningverlening op maat*, die kortgeleden is uitgebracht.

Vallen en opstaan

Om de vergunningverlening op hoofdzaken werkelijk van de grond te laten komen, is nog de nodige inspanning vereist. De omschakeling zal met vallen en opstaan gaan, en een naslagwerk als de *Wegwijzer* alleen is niet voldoende om onzekerheden en vertraging te voorkomen. Daarom is er een deskundigenforum ingesteld. De voornaamste taak van het forum is het signaleren en toelichten van belangrijke ontwikkelingen. Aan het forum kunnen ook bijzondere juridische vraagstukken worden voorgelegd.

Niet alle vragen

Het is zeker niet de bedoeling om alle vragen die over de vergunningverlening op hoofdzaken naar voren komen in het forum te behandelen; het eerste aanspreekpunt

blijven de helpdesk van InfoMil en het steunpunt Riza. Maar mocht er over bepaalde juridische kwesties onduidelijkheid blijven bestaan – bijvoorbeeld naar aanleiding van uitspraken van de Raad van State – dan kunnen deze kwesties in het forum besproken worden. De genoemde helpdesks zorgen voor de selectie van de vraagstukken. Veroorzaakt de vergunning op hoofdzaken of de vergunning op maat een juridisch knelpunt, neem dan contact op met InfoMil of het Riza, tel. (0320) 298 428.

Het deskundigenforum

Het deskundigenforum bestaat op dit moment uit:

- Jonathan Verschuuren (KUB)
- Marga Robesin (Natuur en Milieu)
- Nicole Hulsbosch (OM)
- Volkert Bakker (RIZA)
- Jan van den Broek (VNO-NCW)
- Anke van Blaricum (VROM)
- Jan Teekens (VROM)
- André van Alphen (InfoMil)

Juridische deskundigen van IPO en VNG zullen het forum completeren.

Het deskundigenforum komt voorlopig vier maal per jaar bijeen. U wordt van de ontwikkelingen op de hoogte gehouden via nieuwsbrieven, zoals die van InfoMil.

KWS 2000

KWS 2000 na 2000: alle maatregelen blijven overeind

Het project KWS 2000 loopt in het jaar 2000 nog gewoon door en zal op 31 december 2000 officieel worden beëindigd. Dit wil niet zeggen dat bedrijven na die tijd geen KWS 2000-maatregelen meer hoeven te treffen, integendeel: de afspraken die in het kader van KWS 2000 zijn gemaakt, blijven gewoon gelden.

KWS 2000-maatregelen in de NeR

Alle zekere maatregelen die betrekking hebben op de emissie van vluchtige organische stoffen (VOS) uit inrichtingen worden in een bijzondere regeling van de NeR opgenomen; dit betekent dat de maatregelen niet meer op grond van KWS 2000 in de vergunning worden voorgescreven, maar op grond van de NeR. Het is hierbij uitdrukkelijk niet de bedoeling

dat de algemene concentratie-eisen worden opgenomen, op twee uitzonderingen na:

- het gaat om specifieke organische stoffen waarvoor in de NeR een minimalisatieverplichting is opgenomen
- zijn de maatregelen ontoereikend om problemen met geurhinder of naleving van wettelijke luchtkwaliteitseisen op te lossen.

(foto: Adviescentrum VOM)

VOS-beleid van na 2000

Op dit moment wordt hard gewerkt aan nieuw beleid dat de emissies van vluchtige organische stoffen moet reduceren. Daartoe wordt in opdracht van het ministerie van VROM een VOS-reductiepotentieelonderzoek uitgevoerd. Dat heeft tot doel mogelijke maatregelen te inventariseren en daarbij aan te geven welke VOS-emissiereductie kan worden bereikt tegen welke kosten. Ook worden de randvoorwaarden en onzekerheden die daarbij een rol spelen in beeld gebracht. De resultaten van dit onderzoek zullen de basis vormen voor het nieuwe VOS-beleid.

Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Afspraken KWS 2000 blijven ook na 2000 gelden (foto: Adviescentrum VOM)

Metaalconservering: het schooperen is terug

Oplosmiddelarme verfsystemen op een zink- of aluminium grondlaag beschermen staal beter dan het gebruikelijke tweelaags systeem met epoxy-high-solidverf, zo blijkt uit onderzoek. Dat bespaart kosten en VOS-emissies.

Corus (Hoogovens) onderzocht het 'schooperen' (foto: Reeken)

Hoogovens heeft onderzocht of de combinatie van een metallische grondlaag en een oplosmiddelarme toplaag de levensduur van het staal kan verlengen, vergeleken met de gangbare conserveringssystemen (tweelaags epoxy-high solid). Proefvlakken van platen constructiestaal zijn eerst bekleed met een zink- of aluminium grondlaag ('schooperen'), en dan voorzien van een oplosmiddelarm verfsysteem. De proefvlakken zijn vervolgens blootgesteld aan een corrosief milieu (op 400 meter van de Noordzeekust) en regel-

matig op aantasting onderzocht. Om het verval te versnellen, zijn gaten geboord.

Conclusies

Onlangs is het onderzoek afgerond. Na de laatste inspectie van de proefvlakken is de conclusie dat oplosmiddelarme verfsystemen op een ondergrond van gedompeld of thermisch gespoten zink een langere levensduur hebben dan het tweelaags epoxy-high-solid-systeem. Het systeem bespaart daardoor onderhoudskosten en reduceert de emissies van oplosmiddelen. Uit het onderzoek bleek ook dat in een maritiem klimaat thermisch gespoten aluminium in combinatie met verfsystemen minder geschikt is.

Het onderzoek is beschreven in eindrapport LO32, dat verkrijgbaar is bij InfoMil.

Nieuw emissiebeleid voor energie uit biomassa en afval

Het ministerie van VROM heeft onlangs voorgesteld het emissiebeleid voor afval en biomassa te harmoniseren en te actualiseren. Uitgangspunt is dat opwekking van energie uit afval en biomassa niet mag leiden tot een toename van allerlei emissies. Wel is nadrukkelijk rekening gehouden met het kabinetsbeleid om duurzame energie te stimuleren.

Het voorstel sluit zoveel mogelijk aan bij de Europese regelgeving die in ontwikkeling is (de EU-afvalverbrandingsrichtlijn en de LCP-richtlijn voor grote stookinstallaties). Op enkele punten gaat het voorstel echter verder dan de Europese regels; de NMP-doelen zijn daarbij het richtsnoer.

Nieuwe regels voor energie uit biomassa (foto: Reeken)

Schoon en vuil

Er wordt onderscheid gemaakt tussen schone en vuile biomassa- of afvalstromen. Hiervoor wordt (voorlopig) de definitie uit de Europese LCP-richtlijn overgenomen (zie kader). Bij 'schone' stromen gaan alleen eisen gelden voor NO_x, stof en SO₂. Voor 'vuile' stromen gelden dezelfde NO_x- en stoffeisen, maar een scherpere SO₂-eis. Daarnaast gaan voor vuile stromen, conform de EU-afvalverbrandingsrichtlijn, eisen gelden voor zware metalen, dioxines, HF, HCl, VOS en CO.

Consequenties

De onderdelen van het voorstel met de meeste consequenties zijn: scherpere eisen

voor kwik, een rendementsafhankelijke NO_x-eis en het vervallen van de bijzondere NeR-regeling voor het stoken van schoon hout in eigen beheer.

Het voorstel is nog in bespreking en wordt naar verwachting begin volgend jaar in een circulaire gepubliceerd, en binnen een tot twee jaar vastgelegd in een amvb.

Definitie biomassa

Biomassa houdt in: producten bestaande uit elk geheel of deel van plantaardig materiaal, afkomstig van land- of bosbouw, dat als brandstof kan worden gebruikt met als doel energie te winnen, maar ook:

- plantaardig afval afkomstig van land- of bosbouw
- plantaardig afval afkomstig van de voedingsmiddelenindustrie
- houtafval, met uitzondering van datgene wat gehalogeneerde verbindingen of zware metalen kan bevatten als gevolg van behandeling, en met uitzondering van behandeld hout afkomstig van bouw- en sloopafval
- kurkafval.

(Bron: Europese LCP-richtlijn)

Hoofdbreken en succesverhalen op geursymposium

Op 29 september vond in Ede voor de tweede maal een landelijk symposium plaats over het stankbeleid. Meer dan tweehonderd deelnemers bespraken de knelpunten en mogelijkheden van een lokale aanpak van stankproblemen. Gemeenten ervaren vaak een gebrek aan houvast, maar er zijn ook leerzame voorbeelden van een succesvolle aanpak.

Onder regie van dagvoorzitter Dragt van DHV gaven drie inleiders hun kijk op zaak. Mevrouw Van Dongen van de Chemiewinkel Utrecht liet zien dat bewonersorganisaties een positieve rol kunnen spelen bij het oplossen van stankproblemen, als de gemeente hun signalen serieus neemt en de bewoners goed worden begeleid.

De heer Kalwij van de Suikerunie maakte duidelijk dat het waarnemen van geur fysiologisch gezien een primair proces is, wat kan leiden tot emotionele reacties. De heer Van Harreveld van het adviesbureau PRA ging in op de complexe relatie tussen geuremissie en geurhinder. Hij beschreef de resultaten van een haalbaarheidsonderzoek naar een verbeterde methode voor de bepaling van geurhinder en naar het nut van een nieuwe variabele: het geurhinderpotentieel.

Workshops

In vier workshops werd de geurproblematiek verder uitgediept. Een van de workshops ging over het proactieve beleid van Breda. Die gemeente probeert knelpunten te voorkomen en in een vroeg stadium op te treden bij typische kleinschalige geurproblemen, zoals bijvoorbeeld bakkerijen

Meetauto voor geurproblemen (foto: Reeken)

of drukkerijen die veroorzaken.

In een andere workshop lag het accent op de techniek. Aan de orde kwamen de mogelijkheden van de 'elektronische neus' en de procesgeïntegreerde bestrijding van geuremissies.

Centraal in een derde workshop stonden beleidsmatige oplossingen die gemeenten hebben gekozen. Een voorbeeld daarvan is een beoordelingssysteem op basis van de combinatie van geuren, dat ook rekening houdt met de aard van de geur. De laatste workshop ging over het nieuwe Nationaal Model voor het berekenen van de verspreiding van luchtverontreiniging.

Zelf invullen

Op 29 september bleek weer dat een discussie over stankbeleid nog steeds veel mensen op de been kan brengen. De ruimte die gemeenten en bedrijven hebben om de aanpak van stankhinder zelf te bepalen blijkt bij gebrek aan duidelijke beoordelingskaders en rekenmethoden voor nogal wat hoofdbreken te zorgen. Tegelijkertijd bestaan er voorbeelden van een succesvolle aanpak, die van groot nut kunnen zijn voor andere gemeenten en bedrijven.

NO_x-bestrijding bij oude gasmotoren

Het grote succes van kleinschalige warmtekrachtinstallaties heeft er toe geleid dat in Nederland inmiddels ruim 4.000 gasmotoren staan opgesteld, met een totaal vermogen van zo'n 1.700 MWe. Ongeveer 1.400 van die gasmotoren dateren van voor augustus 1990, en het overgrote deel hiervan is nooit aan een wettelijke norm onderworpen. Deze oudere gasmotoren hebben vaak hoge emissies en ze dragen substantieel bij aan de NO_x-emissie uit stationaire bronnen. Daarom gaan in het kader van Bees A en B per 1 januari 2000 ook NO_x-eisen gelden voor oudere gasmotoren.

De NO_x-emissie van gasmotoren bedraagt zo'n 26 kton per jaar, waarvan ongeveer de helft voor rekening komt van oudere gasmotoren. De emissies van deze oude motoren kunnen oplopen tot boven de 2000 g/GJ. Ter vergelijking: voor nieuwere motoren die wel onder het Bees vallen, liggen de toegestane NO_x-emissies in de orde van 100-300 g/GJ.

Nieuwe eisen

Per 1 januari 2000 gaat voor gasmotoren van voor 29 mei 1987 een emissie-eis gelden van 500 g/GJ; voor motoren van later datum (mei 1987-augustus 1990) geldt een eis van 800 g/GJ maal 1/30 van het motorrendement. Om aan de eisen te kunnen voldoen zal bij naar schatting

Gasmotoren (foto boven: Novem) en een deel van een driewegkatalysator (foto onder: Sud-Chemie)

vijfhonderd van de bestaande gasmotoren aanpassing noodzakelijk zijn. Dit betreft met name de rich burn en een deel van de lean burn (luchtvermaat) motoren, met NO_x-emissies van meer dan 1.200 g/GJ. Overigens heeft het ministerie van VROM het voornemen de eisen voor gasmotoren verder aan te scherpen. Die aanscherping zal gericht zijn op algehele toepassing van rookgasreiniging (25-50 g/GJ) binnen een passende termijn.

Reductiemogelijkheden

De bestaande gasmotoren zijn voor het grootste deel luchtvermaatmotoren (luchtfactor ca. 1,3) en voor het overige oude rich burn motoren, ook wel stoichiometrische motoren genoemd. Deze laatste motoren werken met een kleine luchtvermaat (luchtfactor ca. 1,15). Voor stoichiometrische motoren ligt katalytische rookgasreiniging het meest voor de hand. Voor luchtvermaatmotoren zal verarming van het brandstofluchtmengsel, gecombineerd met een betere menging en een vergroting van het luchtfilter, in de meeste gevallen volstaan. In het kader hieronder worden reductiemogelijkheden en -kosten op een rijtje gezet.

Reductiemogelijkheden en kosten op een rij

Luchtvermaatmotoren

Luchtvermaatmotoren hebben NO_x-emissies van 900 tot 1.200 g/GJ. Die kunnen worden bestreden door het verarmen van het brandstof/luchtmengsel, gecombineerd met verbetering van de brandstof/luchtmenging en met vergroting van het luchtfilter.

Over het algemeen zullen deze maatregelen volstaan om aan de nieuwe emissie-eis te voldoen, eventueel aangevuld met een motormanagementsysteem dat de gas/lucht-afstelling op de gewenste waarde moet houden.

In die gevallen waar 'verarming' geen bevredigende oplossing biedt (bijvoorbeeld wegens capaciteit- of rendementverlies of instabiel motorgedrag), kan rookgasreiniging door middel van selectieve katalytische reductie (SCR) worden overwogen. Bij deze techniek wordt de NO_x via injectie van ureum of ammoniak onder aanwezigheid van zuurstof omgezet in N₂ en water.

Door SCR kan een NO_x-reductie van meer dan 90% worden gerealiseerd bij een ammoniakslip van 2 tot 5 ppm. In de glastuinbouw wordt SCR (met 99% NO_x-reductie) al toegepast ten behoeve van CO₂-bemesting. Hierbij wordt altijd een oxida-

tiekatalysator nageschakeld om ammoniak en koolwaterstoffen (voornamelijk etheen) te verwijderen. De verwachte levensduur van SCR bedraagt zo'n 8 tot 10 jaar, indien de rookgassen niet te zeer zijn vervuild met smeerolieproducten als as en zwavel.

Stoichiometrische motoren (rich burn)

Stoichiometrische motoren hebben een NO_x-emissie van tussen de 1.800 en 2.000 g/GJ. Voor de bestrijding hiervan komt een driewegkatalysator in aanmerking, maar deze is alleen effectief bij afwezigheid van zuurstof in het rookgas. Met de katalysator worden drie componenten verwijderd: stikstofoxiden (NO_x), koolstofmonoxide (CO) en koolwaterstoffen (C_xH_y). Onder gunstige omstandigheden (nieuw, weinig vervuiling of andere verouderingseffecten) kunnen NO_x- en CO-emissies met meer dan 95% worden teruggebracht. Onder minder gunstige omstandigheden loopt de effectiviteit van de katalysator vrij snel terug.

De katalysator bevat doorgaans de edelmetalen platina en rhodium, en daarom neemt de leverancier het apparaat terug voor hergebruik. De katalysator werkt optimaal bij een hoog temperatuurven-

ster (ca. 600° C) en moet daarom toegepast worden voor de warmteterugwinning in de rookgassen; de katalysator vereist wel wat inbouwruimte, maar dit zal niet gauw tot problemen leiden. Verder is bij toepassing van een driewegkatalysator een goed werkend motormanagementsysteem essentieel. Hiermee moet de gas/luchtverhouding binnen nauwe grenzen worden gehouden.

In plaats van een driewegkatalysator kan ook SCR (zie hierboven) worden toegepast. Tot nog toe gebeurt dat meestal bij zo'n 450° C, wat om koel-luchtdosering vraagt.

In sommige gevallen kan het arm afstellen van de motor, eventueel in combinatie met rookgasrecirculatie, een alternatief zijn.

Kosten

Bronmaatregelen zijn altijd goedkoper dan nageschakelde maatregelen. Voor installaties van 100 tot 1.000 kWe bedragen de kosten van een driewegkatalysator zo'n 20.000 tot 60.000 gulden, voor SCR is dat zo'n 50.000 tot 120.000 gulden. De kosteneffectiviteit van de maatregelen is afhankelijk van het vermogen en van de bedrijfstijd van de gasmotor.

Energie

Geen vergunningplicht voor fotovoltaïsche cellen

Een fotovoltaïsche cel (PV-cel) zet zonlicht om in elektriciteit en is schoon, stil en veilig. Als er op een gebouw of inrichting zo'n cel geplaatst wordt, heeft dat alleen maar positieve gevolgen voor de milieubelasting. In het kader van vergunningen en algemene regels op grond van de Wet milieubeheer hoeft er dan ook niets aan geregeld te worden, of volstaat een melding.

Gebruik van zonnepanelen en PV-cellen in de utiliteitsbouw (foto: Novem/Hans Pattist)

De basis van een PV-systeem is een aantal zonnepanelen. Op plaatsen waar aansluiting op het elektriciteitsnet ontbreekt, zijn die panelen aangesloten op een accu. Voor aansluiting op het net is een omvormer nodig. Bij kleine systemen is die opgesteld in een omkasting, voor grotere projecten kan dat een apart huisje zijn.

Vrije plaatsing

Voor PV-cellen die vrij geplaatst worden, of

die onderdeel zijn van een woning of andere niet-inrichting is de Wet milieubeheer niet van toepassing. Het Ivb bevat geen categorie voor de aanwezigheid van PV-cellen. De Nota van Toelichting op het Ivb noemt PV-cellen abusievelijk als voorbeeld van een inrichting voor het omzetten van thermische energie in elektriciteit (categorie 20.1 a 4). Dat dit ten onrechte is, wordt bevestigd door het ministerie van VROM. Fotovoltaïsche cellen zetten namelijk geen

thermische energie, maar licht om in elektriciteit en kunnen dus niet als voorbeeld van deze categorie dienen. Bovendien is er gezien de afwezigheid van negatieve milieu-effecten geen reden om PV-cellen onder de werking van de Wet milieubeheer te brengen.

Dit onderdeel van de Nota van Toelichting kan dus genegeerd worden: wie een zonnepaneel op een woning of in het vrije veld plaatst heeft daar in principe geen milieuvergunning voor nodig.

Inrichtingen

Als er PV-cellen geplaatst worden binnen een vergunningplichtige inrichting is daar geen wijziging van de vergunning voor nodig, omdat dit de gevolgen voor het milieu die de inrichting veroorzaakt alleen positief beïnvloedt. De plaatsing kan in dat geval met een melding worden afgehandeld. Als er PV-cellen geplaatst worden binnen een inrichting die onder een 8.40-amvb valt, is een melding zelfs niet nodig. De amvb's bevatten geen bepalingen die van toepassing zijn op PV-cellen en PV-cellen zijn ook geen uitsluitingsgrond.

Als de gemeente op grond van de zorgplichtbepalingen in een amvb vraagt om een overzicht van energiebesparende maatregelen kan het bedrijf de PV-cellen daarin noemen.

■

Verruimde reikwijdte

Tweede landelijke dag: enorm druk en zeer geslaagd

De Reehorst in Ede werd op 29 november overspoeld met deelnemers aan de tweede landelijke preventiedag van InfoMil. In totaal waren er bijna 400 vergunningverleners, handhavers en beleidsmedewerkers van gemeenten, regionale milieudiensten en provincies. Het thema 'omgaan met de verruimde reikwijdte' leidde tot boeiende en leerzame discussies. De eerste indrukken van een geslaagde dag – per e-mail vanuit Ede.

Veel deelnemers aan de dag waren verbaasd over de enorme opkomst. Het besef dat ze niet de enige waren die graag beter in het onderwerp preventie wilden thuisraken, had een stimulerend effect op de discussie. Positief was men ook over het feit dat tien gemeenten door een wethouder waren vertegenwoordigd; het illustreert de toenemende aandacht van bestuurders voor de verruimde reikwijdte van de Wm.

Forumdiscussie

Tijdens de forumdiscussie, met sprekers en vertegenwoordigers uit de zaal, bleek dat het spanningsveld tussen stimuleren en reguleren nog niet is verdwenen. De aanpak van verschillende gemeenten op dit punt blijkt heel divers: de een maakt onderscheid in preventieve en repressieve handhaving, de ander kiest voor een bedrijfsbezoek waarbij alle aspecten gelijktijdig

aan de orde komen. In een groot aantal workshops konden de deelnemers 'inzoomen' op de onderwerpen afval- en emissiepreventie, energiebesparing, grondstoffenbesparing en verkeer en vervoer. Het belangrijkste doel hiervan was het uitwisselen van leerervaringen, en dat kwam uitstekend van de grond.

Preventiekampioen

Aan het eind van de dag werd de gemeente Delft bekroond met de eretitel 'Preventiekampioen 2000'. De prijs, een zonnecollector, werd uitgereikt door Lucas Reijnders namens de tien gezamenlijke milieuorganisaties van Nederland.

Ook de gemeente Amsterdam werd als een van de pioniers op preventiegebied in het zonnetje gezet.

■

Afval- en emissiepreventie

Preventiebeleid 2000-2005

De termijn van de Uitvoeringsstrategie preventie 1996-2000 van VROM, IPO en VNG loopt binnenkort af. Na 2000 wordt het preventiebeleid voortgezet, want het blijft nodig bedrijfsprocessen aan te passen om toename van afvalstoffen en emissies te voorkomen.

Uit de evaluatie van de uitvoeringsstrategie blijkt dat het gelukt is om preventie op de (politieke) agenda te houden. De strategie was een bindende factor tussen provincies, en het aantal gemeenten dat met preventie aan de slag ging, nam sterk toe. De preventieprojecten kregen vaak een integrale uitwerking: naast preventie van afvalstoffen en emissies zijn vaak ook energie- en waterbesparing aangepakt.

Een knelpunt van de aanpak is dat er voor bedrijven te weinig op maat wordt gewerkt. Ook was er in de communicatie vooral sprake van eenrichtingsverkeer: van overheid naar ondernemer. Het gebeurt nog weinig dat de ondernemer op eigen initiatief op de overheid afstapt met vragen over preventie.

Op 3 november 1999 is met alle partijen een werkconferentie gehouden over de toekomstige preventiestrategie. Drie aanbevelingen daaruit zijn:

- preventie is een veranderingsproces dat tijd vergt; ga er dus vooral mee door
- laat preventie onderdeel zijn van een breder kader
- maak meer doelstellingen op maat, zowel voor overheden als gericht op type en grootte van de bedrijven.

Op basis van de evaluatie en de conferentie wordt een concept-strategie met bijbehorende programmering ontwikkeld.

Informatie: Ton van Roenburg (070) 339 41 28/ ton.roenburg@da.dgm.minvrom.nl

Serie praktijkbladen preventie gestart

In het tweede praktijkblad staat een interview met Dré Noordegraaf, milieucoördinator van de Efelling (foto: Rinie Bleeker)

In november verschenen de eerste twee InfoMil-praktijkbladen in een reeks over preventie als aspect van de verruimde reikwijdte. De bladen 'Beleid en uitvoeringsprogramma' en 'Vergunningprocedure: voorbereiding, vooroverleg en aanvraag' gaan in op het scheppen van een algemeen kader voor preventie en op de aanpak van preventie in de eerste fasen van de vergunningprocedure.

De overige bladen in de reeks verschijnen in de loop van 2000. Daarin komen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde:

- vergunningprocedure: besluit, considerans en voorschriften
- handhaving
- bedrijfsmilieuplannen, bedrijfsinterne milieuzorg, vergunning op hoofdzaken.

De praktijkbladen *Verruimde reikwijdte Wm: omgaan met afval- en emissiepreventie* worden toegestuurd aan alle gemeenten, provincies en samenwerkingsverbanden. Meer exemplaren zijn te krijgen bij InfoMil.

Bodem

Voorlichtingsdagen amvb Tankstations

Controle van tankstations is voor gemeenten niet eenvoudig, omdat bij keuringen veel externe instanties zijn betrokken.

Voorlichtingsbijeenkomsten zorgden voor meer inzicht.

In november heeft InfoMil in opdracht van de Inspectie Milieuhygiëne drie voorlichtingsbijeenkomsten verzorgd over de amvb Tankstations milieubeheer. Door de Landelijke Coördinatie Commissie Milieuwet-handhaving (LCCM) is de handhaving van de amvb Tankstations als prioriteit voor het jaar 2000 aangemerkt. Het onderwerp leeft bij de gemeenten; dat blijkt wel uit het grote aantal aanmeldingen.

Sinds 1 juli 1999 moeten alle tankstations in Nederland voldoen aan de amvb Tankstations milieubeheer, maar uit onderzoek van de Inspectie blijkt dat er nog veel tekortkomingen zijn. Een lastig punt bij de controle is dat de amvb voor een aantal kernvoorschriften verwijst naar externe (keurings)instanties:

- de KIWA beoordeelt vloeren op vloeistofdichtheid
- het NMI keurt het dampretoursysteem
- de provincie beoordeelt in het geval van bodemverontreiniging of en hoe dat wordt aangepakt.

De houder van het tankstation kan zich aansluiten bij de stichting CoFiZe, die garant staat voor de consequenties van ongedekte milieuschade (financiële zekerheid).

Door het werk dat al die instanties doen, is het voor de gemeentelijke toezichthouder moeilijk te beoordelen of een tankstation voldoet aan de eisen van de amvb.

In de voorlichtingsbijeenkomsten hebben medewerkers van KIWA, NMI en CoFiZe uitleg gegeven over hun werkzaamheden: welke informatie in hun keuringsrapporten of andere documenten te vinden is en waar je bij beoordelingen van die documenten op moet letten.

Op het volle programma volgde een levendige discussie; de reacties waren heel positief. De Inspectie Milieuhygiëne kijkt of de voorlichting wegens succes geïmplementeerd kan worden.

Bodem

Veel gesjoemel met Kiwa-verklaringen mestopslag

Mestopslagsystemen als mestbassins en afdekkingen, mestzakken en mestsilo's, moeten voldoen aan de Bouwtechnische Richtlijnen voor Mestbassins (RM 1992) en aan de bijbehorende handleiding (HBRM 1991).

Vloeistofdichte voorziening voor mestopslag (foto: Kiwa)

Kiwa geeft kwaliteitsverklaringen (certificaten) af, waarmee aangetoond wordt dat het ontwerp van een mestopslagsysteem aan deze richtlijnen voldoet. Houders van zo'n Kiwa-geschiktheitsverklaring (ook wel KOMO-attest genoemd) kunnen dat aan gemeenten voorleggen, om via een versnelde procedure een bouwvergunning te krijgen. In het kader van de Wet milieubeheer volstaat vervolgens een kennisgeving, één maand voor de aanvang van de bouw.

Misbruik

In de praktijk wordt een toenemend misbruik gesignaleerd. Gemeenten zouden er strenger op moeten toezien of bijvoorbeeld de juiste documenten met de aanvraag worden ingediend en of de vermelding van een Kiwa-geschiktheitsverklaring op het aanvraagformulier wel terecht is. Ook is het wenselijk om tijdens de bouw te controleren of er daadwerkelijk wordt gebouwd volgens de specificaties van een ingediende geschiktheitsverklaring.

Bij Kiwa-geschiktheitsverklaringen voor bijvoorbeeld mestbassins, afdekkingen en mestzakken geldt dat de daarbij toegepaste kunststof folie (het materiaal) onder een productcertificaat en de verwerking van de folie onder een procescertificaat (op basis van beoordelingsrichtlijn BRL-K537) moet worden geleverd. Ontwerp, materiaal en verwerking voldoen dan aantoonbaar aan de eisen van de (HB)RM

en de betreffende BRLs. Het bevoegd gezag moet daarom voor elk type mestopslagsysteem vragen om meelevering van de certificaten.

Ontbreekt een van de certificaten, dan is

dat aspect een ongewenste zwakke schakel in het geheel.

Regelmatig wordt nog onvolledige of onjuiste informatie gegeven, zoals:

- vervallen certificaten
- onvolledige certificaten (let op het juiste aantal bladen en accepteer bij voorkeur alleen originelen)
- niet-relevante certificaten (let op onderwerp en toepassingsgebied van het certificaat en stel bij de aanleg vast dat de verplichte merken en projectcodes op het systeem aanwezig zijn)
- eigen verklaringen waarin een onvolledige of onterechte relatie wordt gelegd met Kiwa, Kiwa-kwaliteitsverklaringen, BRLs of HBRM.

Wilt u nadere informatie of vermoedt u misbruik? Raadpleeg dan Kiwa.

Voor Kiwa-Geschiktheitsverklaringen: de heer M.I.H. Habieb, Unit Bouwconstructies, tel. (070) 414 45 29.

Voor folie en folieverwerking: de heer A.M. Peters, Unit Kunststoffen voor Industrie en Milieu, tel. (070) 414 45 87.

Workshops vloeistofdichte voorzieningen

Vloeistofdichte voorzieningen spelen een belangrijke rol bij bodembescherming. Het blijvend waarborgen van vloeistofdichtheid is echter niet eenvoudig. Workshops moeten vergunningverleners en handhavers helpen bij de beoordeling van deze kwesties.

De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) geeft aan hoe je moet omgaan met het bodemrisico van bedrijfsactiviteiten. Vergunningverlener en bedrijf hebben ruimte om naar eigen inzicht een bodembeschermingsstrategie uit te werken. Soms volstaat een bestaande vloer met een goed zorgsysteem, in een ander geval kan een vloeistofdichte voorziening nodig zijn.

Specialistische kennis is nodig

De kennis over vloeistofdichtheid van voorzieningen is de laatste jaren sterk toegenomen. De laatste inzichten zijn vastgelegd in PBV-documenten (PBV staat voor Plan Bodembeschermende Voorzieningen). Om de geschiktheid van een voorgenomen voorziening te beoordelen, is veel specialistische kennis nodig; dat geldt ook voor

de inspectie van vloeistofdichte vloeren. Wordt een vloeistofdichte voorziening voorgeschreven, dan moet deze op basis van een PBV-aanbeveling worden aangelegd. Hierbij hoort een voorschrift tot periodieke keuring door een deskundige op basis van CUR/PBV-Aanbeveling 44.

Workshops

In aansluiting op de door InfoMil georganiseerde NRB-workshops voor vergunningverleners, organiseert het NIBV een serie workshops over vloeistofdichtheid bij bodembescherming. Er wordt ingegaan op de rol die PBV-documenten kunnen spelen bij de waarborging van vloeistofdichtheid.

Meer informatie: NIBV, (0348) 412189.

Landbouw

Vier landbouwkwesties

Recente uitspraken van de Raad van State hadden betrekking op het kleinschalig houden van dieren, de strobedstal en het veranderen van de functie van een bedrijfs-woning. Ten slotte vragen we uw suggesties en ideeën over de MER-beoordelingsplicht.

(foto: Reeken)

Kleinschalig houden van dieren

Half oktober heeft VROM/DWL een brief verzonden naar alle gemeentelijke colleges over het kleinschalig houden van dieren. In deze brief wordt uitgelegd dat het niet mogelijk is om in een amvb of een richtlijn een uitspraak te doen over wanneer er sprake is van vergunningplicht voor het kleinschalig houden van dieren. In de brief wordt ook een overzicht gegeven van twaalf uitspraken van de Raad van State over dit onderwerp. Daaruit blijkt dat de uitspraak van de rechter afhangt van omgevingsfactoren en de specifieke kenmerken van de activiteit.

Belangrijk is de vraag of er sprake is van een bedrijfsmatige activiteit. Het antwoord daarop wordt bepaald door onder meer continuïteit en winstoogmerk van de activiteit, het aantal en de huisvesting van de dieren, de manier waarop de dieren (al dan niet commercieel) gebruikt worden, de grootte van het perceel en de omgeving waar de dieren worden gehouden.

U kunt u de brief opvragen bij InfoMil.

Strobedstal

Het IKC Landbouw te Ede heeft een beschrijving gemaakt van het stalsysteem 'Groepshuisvesting met strobed voor gaste en dragende zeugen' (Uav: D.1.3.9). Dit systeem is wel emissiearm maar krijgt, omdat niet aan de drempelwaarde wordt voldaan, geen Groen-label-erkenning. Vanuit de praktijk werd toch gevraagd om een beschrijving van dit systeem. Die kunt u opvragen bij InfoMil, fax (070) 363 33 33.

Functieverandering

Uit twee recente uitspraken van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat een onderdeel van de paragraaf over functieverandering uit de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 niet in strijd met het recht is. Het gaat om de zogenaamde splitsing van bedrijfsgebouwen en de bedrijfswoning, waarbij de stallen als zodanig in gebruik blijven, maar de woning in gebruik verandert van bedrijfswoning naar burgerwoning.

Indien de woning na de splitsing nog in hetzelfde bouwblok ligt als de stallen, de woning voor de splitsing ook feitelijk in gebruik is geweest als bedrijfswoning en er geen sprake is van een aanmerkelijke uitbreiding, dan geldt de woning niet als stankgevoelig object voor wat betreft het voormalige bedrijfsgebouwe.

Ten opzichte van bedrijven in de omgeving is deze woning wel een stankgevoelig object, maar nog onduidelijk is welke categorie indeling hierop van toepassing is. Zie o.a. ABRvS d.d. 8 september 1999, nr. E03.98.0053 (Maartensdijk) en ABRvS d.d. 21 september 1999, nr. E03.97.0263 (Wierden).

MER-beoordelingsplicht

Voor het oprichten of uitbreiden van een pluimvee- of varkenshouderij met een bepaald aantal dierplaatsen, die vallen onder categorie 14 van de D-lijst geldt een MER-beoordelingsplicht.

Bij InfoMil willen we heel graag weten hoe deze MER-beoordelingsplicht door de verschillende bevoegde gezagen bij dergelijke pluimvee- en varkenshouderijen wordt afgewogen. We roepen u hier dan ook op om aan ons door te geven welke criteria daarvoor worden gebruikt en hoe die tegen elkaar worden afgewogen.

Alle suggesties, ideeën, en graag ook de mogelijke voorbeelden van een MER-beoordeling bij veehouderijen zijn welkom.

Geef uw reactie door aan de sectie landbouw van InfoMil, tel. (070) 361 05 75, of via e-mail, mail@infomil.nl.

Elektromagnetische straling

Onderzoek elektromagnetische velden

Het ministerie van VROM heeft het RIVM opdracht gegeven om de bronnen en veldsterkten van elektromagnetische velden in Nederland in kaart te brengen. Het gaat daarbij om extreem-laagfrequente (ELF) en radiofrequente (RF) velden; die ontstaan respectievelijk bij het transport van elektriciteit en bij zendinrichtingen. Het onderzoek naar de radiofrequente velden zal in samenwerking met de Rijksdienst voor Radiocommunicatie (RDR) worden uitgevoerd.

Hoofddoel van het onderzoek is het vastleggen van bronnen en sterkte van ELF- en RF-velden, en daarnaast zal ook van een aantal typen huishoudelijke apparaten de elektromagnetische veldsterkte worden geïnventariseerd. Eventuele blootstellings-effecten worden niet meegenomen. Ook de elektromagnetische velden die uitsluitend in arbeidssituaties voorkomen, blijven buiten beschouwing.

Naar verwachting zal het RIVM de inventarisatie medio 2000 afronden. De resultaten worden gebruikt bij het opstellen van het eerder aangekondigde rijksantennebeleid.

(foto: Ger van der Vlugt)

Overheid en vleesindustrie eens over intentieverklaring

Er is weer een nieuwe stap gezet in het doelgroepbeleid: overheid en vleesindustrie hebben samen een intentieverklaring opgesteld. De partijen zijn het eens, alleen de Tweede Kamer moet nog officieel zijn zegen geven. Hiermee is het achtste convenant tussen overheid en een industriële branche een feit.

De vleesindustrie in Nederland bestaat uit ruim driehonderd bedrijven¹: varkensslachterijen, runder- en kalverslachterijen, pluimveeslachterijen, uitsnijderijen, vleesproductenbedrijven, slachtproductenbedrijven en vetsmelterijen. Al die bedrijven vallen binnenkort onder een intentieverklaring voor een schonere manier van produceren. Bij de intentieverklaring is een lijst opgenomen met alle bedrijven die onder het convenant vallen.

Top tien

Titus van Roermund, coördinator doelgroepbeleid bij de VNG, is betrokken geweest bij de totstandkoming van de intentieverklaring van de vleesindustrie. De andere betrokken partijen zijn de ministeries van VROM, LNV, VWS, EZ en V&W, het IPO, de UvW en vertegenwoordigers van de verschillende branches binnen de vleesindustrie. FO-Industrie verzorgde de faciliterende rol: de olie in de machine.

Waarom is nu de vleesindustrie gekozen?

Van Roermund: "Het doelgroepbeleid is in eerste instantie gericht op de tien meest vervuilende industriële bedrijfstakken. Van die tien is de vleesindustrie overigens een van de kleintjes. De meest in het oog lopende milieuproblemen in de branche vormen lokale aspecten als geur, hinder en water."

Hoe ver is het proces nu gevorderd?

"Het is bijna rond: alle partijen zijn akkoord en de intentieverklaring gaat nu naar de Tweede Kamer. We hebben het werkboek opgesteld, met onder andere relevante milieuaspecten en -maatregelen. Het werkboek is gemaakt door en voor bedrijven en overheden. De werkwijze komt overeen met de aanpak van de textiel- en tapijtindustrie. We doen ons best om de

¹ Bedrijven van twintig of meer werknemers. Buiten de doelgroep van het convenant vallen handelsbedrijven en bedrijven die snacks of uitsluitend huisdierenvoeding produceren.

administratieve rompslomp zoveel mogelijk te beperken, en daarom staat er een nieuwe titje in het werkboek: de opzet voor een bedrijfsmilieuplan, in de vorm van een formulier op diskette. Dat maakt het de bedrijven gemakkelijk om een BMP op te stellen. Binnen dat stramen kunnen bedrijf en gemeente samen maatwerk leveren."

Wat zijn de voordelen van het convenant voor bedrijven en gemeenten?

"Het grootste voordeel is dat het bedrijf zelf het initiatief neemt in de keuze en de faseering van de te treffen milieumaatregelen. Zo kunnen de maatregelen goed afgestemd worden op de bedrijfsvoering, wat uiteindelijk moet leiden tot schonere productieprocessen. De overheid beoordeelt de voorstellen van het bedrijf, en let vooral op de te bereiken effecten. Dus: sturing op doelen en niet op maatregelen. Wm en Wvo-bevoegd gezag komen tot een gezamenlijk oordeel. Door het convenant weten bedrijven voor een flinke periode waar ze aan toe zijn op milieugebied. Daarbij

wordt er op een opener manier gecommuniceerd, waardoor het onderling vertrouwen toeneemt. Wanneer de (landelijke) overheid bijvoorbeeld overweegt nieuw beleid in te voeren, wordt dat eerst met de branche besproken.

Alle betrokken gemeenten, waterschappen en bedrijven is gevraagd de intentieverklaring te ondertekenen. Dan stellen de bedrijven hun BMP op, en daar stemt de gemeente de vergunningverlening op af. Voor bedrijven die geen BMP opstellen, gelden dezelfde eisen als in de intentieverklaring."

Extra tijd

En de nadelen?

"Het is in ieder geval in het begin een nadeel voor de gemeenten dat die extra tijd moeten investeren. We hopen dat zich dat in de toekomst zal terugverdienen, maar, om eerlijk te zijn, uit andere praktijkervaringen met BMP's is dat nog niet gebleken. Aan de andere kant verandert er nu ook weer niet zóveel; ook vroeger moest al een uitgebreid vooroverleg met het bedrijf worden gevoerd. Die tijdsinvestering geldt ook voor bedrijven, maar daar staat een grote toename van inzicht in de eigen mogelijkheden en bedrijfsvoering tegenover."

Wat is de procedure voor bedrijven die geen lid zijn van een van de branches?

"Een bedrijf kiest er vrijwillig voor om zich al of niet aan te sluiten bij een brancheorganisatie. Dat neemt niet weg dat alle bedrijven op de bedrijvenlijst onder de reikwijdte van het convenant vallen. Zodra de intentieverklaring terugkomt uit de Tweede Kamer, als alles goed gaat in de eerste maanden van 2000, sturen we onze voorlichting naar alle bedrijven, waterschappen en gemeenten. Tot die voorlichting behoren ook drie regionale bijeenkomsten voor overheden. Dan gaat de hele operatie van start."

Rapporten kunt u opvragen bij FO-Industrie, tel. (070) 345 14 15. Voor vragen over de doelgroepconvenanten en milieujarverslagen kunt u contact opnemen met de InfoMil-helpdesk: tel. (070) 361 05 75.

Agenda

januari

Workshops geurhinder

Workshops voor vergunningverleners en handhavers die te maken hebben met stankproblematiek en al enige kennis hebben van de achtergronden daarvan.

18 januari: Alkmaar ('s ochtends)

20 januari, Meppel ('s ochtends)

25 januari, Eindhoven ('s middags)

27 januari, Utrecht ('s ochtends)

Informatie: InfoMil (070) 361 05 75.

25 januari

Consequenties

EU-oplosmiddelenrichtlijn voor reinigen en ontvetten

Mini-symposium

met drie lezingen over oplosmiddelen en de Europese VOS-richtlijn, op de openingsdag van de ESEF 2000 beurs.

Jaarbeurs Utrecht

Informatie: Mavom,

Yvonne Versteeg (0172) 436 361.

17-22 maart

Wereld Water Forum en ministersconferentie

Internationale ministersconferentie over mondiaal zoetwaterbeleid.

Met de presentatie van de 'Long term vision for water, life and environment for the 21st century' door het World Water Council.

Den Haag

Informatie: VROM (070) 339 45 76.

Colofon

Redactieadres Postbus 30732,
2500 GS Den Haag. Fax (070) 363 33 33.

Redactie en productie

Frans Brand, Dick van Teylingen

(: Netwerk voor communicatie, Rotterdam)

Coördinatie voor InfoMil Roselie Wijtenburg

Vormgeving Verhey & Associates, Rotterdam

Basisontwerp Conefrey/Koedam BNO,

Almere

Druk Macula, Boskoop

Oplage 6500 exemplaren

ISSN 1385 - 5492

De volgende Nieuwsbrief verschijnt in maart.
Overnemen met bronvermelding is toegestaan.

MDW-enquête: onderwerp leeft, meer ondersteuning gewenst

Hoe gaat het met de uitvoering van de 8.40-amvb's? Hebben gemeenten en samenwerkingsverbanden behoefte aan extra ondersteuning? Om een antwoord te krijgen op die vragen hebben we bij de veertiende InfoMil Nieuwsbrief een enquêteformulier bijgesloten. Aan een uitgebreide analyse zijn we nog bezig, maar we presenteren alvast de voorlopige resultaten.

Ruim honderdvijftig lezers stuurden een ingevuld formulier terug; ruim 95% van hen werkt bij een gemeente of samenwerkingsverband.

Actief

Uit de antwoorden op de vraag 'Hoe actief schat u uw gemeente in ten aanzien van de nieuwe 8.40-amvb's?' blijkt dat veel gemeenten actief aan de slag zijn gegaan. Niet meer dan 12 % koos hier de optie 'onvoldoende' of 'nog te beperkt'. Bijna de helft kruiste 'gemiddeld' aan. Bij de uitvoering ondervindt 60 % van de respondenten nog wel knelpunten. Die liggen voornamelijk op het vlak van de invulling van de verruimde reikwijdte, geluid, het stellen van nadere eisen (opnieuw vooral ten aanzien van de verruimde reikwijdte) en het tijdsbeslag van de werkzaamheden.

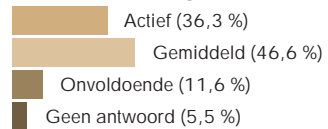
Oplossingen

Op de vraag of men ook oplossingen voor de gesignaleerde knelpunten zag, antwoordde ruim veertig procent met 'nee'. De oplossingen die wel zijn aangedragen, liggen voornamelijk op het terrein van aanvullende informatievoorziening. Opvallend is de belangstelling voor informatievoorziening via de website van InfoMil. Zes van elke tien respondenten geven aan gebruik te (willen) maken van de site.

Nadere voorlichting

Bijna alle respondenten antwoorden met 'ja' op de vraag of nadere voorlichting of

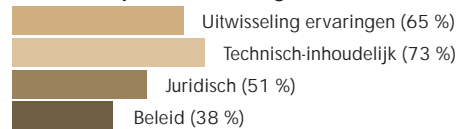
Hoe actief is uw gemeente?

Behoeft aan informatie via InfoMil-site?

Onderwerpen voorlichting of instructie?

Drie van de vragen uit onze enquête, met antwoorden.

instructie gewenst is. Een lichte voorkeur gaat uit naar een regionale opzet. Als belangrijkste onderdeel wordt de uitwisseling van ervaringen genoemd, zowel gericht op technisch-inhoudelijke als op juridische aspecten. Een op de zes respondenten geeft aan actieve belangstelling te hebben voor cursussen van een of meer dagen.

Wij danken alle respondenten hartelijk voor de medewerking. We zullen proberen onze activiteiten voor het komend jaar zo goed mogelijk te baseren op deze peiling van behoeften.

De resultaten van de uitgebreide analyse kunt u binnenkort vinden op de InfoMil-website.

InfoMil in 2000

Vanaf begin 2000 is de nieuwe regelgeving op het gebied van milieueffectrapportages een nieuw aandachtsgebied van InfoMil. Ook maken we een begin met een versterkte landelijke informatievoorziening voor de handhaving, en breiden we informatievoorziening over de 8.40-amvb's en het Bouwstoffenbesluit uit.

InfoMil biedt in 2000 ook ondersteuning bij de EU-rapportages over luchtkwaliteit, bij de regelgeving

omtrent bodemlozingen en bij het beheer van het nieuwe Nationaal Model voor het berekenen van de verspreiding van luchtverontreiniging.

Extra inspanningen worden ten slotte nog gericht op de vergunningverlening op hoofdzaken en de vergunningverlening op maat.

De inzet bij alle overige aandachtsgebieden blijft minimaal gelijk.